

podem descartar que vingui del (1), com els següents.¹

De (1) certament: 1239: un «Johannis de *Magerova*» presta reconeixement a l'abat de Sant Cugat pel mas de *Scorcha*, però no pel de *Montecàtano* (Cart.St.Cugat III, 40): o sigui que aquest senyor, que devia ser el de (1), era vassall en terres dels Montcada i ho era de St. Cugat per un lloc dit *Scorcha*, que devia ser prop de (1) i de St. Cugat. Més tard trobem el cogn., ja en personatges importants, relacionats amb València i amb Rosselló-Cerdanya. Podien venir també de qualsevol del (1), 2) o 3), però més probt. de (1) o (3); 13523: «data *Valentie* --- examinavit Romeu; Ferrarius de *Magarola*, mandato Regis facto, per comitem Lune consiliarius» (Esp.Sagr. XLVIII, 231); però el mateix Ferrer de *Maguerola* consta el 1385, com procurador reial de Rosselló i Cerdanya (EEMCA. v, 757); i per aquest temps tenim notícies d'un d'aquest nom en docs. rossellonesos: «Berengarius de *Magarola*» 1375; i «Brg. de *Maguerola*» a. 1376 (Alart, *InvLC*).

En total, quant a la forma del nom, s'imposa ara observar que en totes les mencions medievals del NL (en nombre de 9) hi ha la term. *-ova*, i en totes les modernes *-ola*. Ara bé de l'ár. *maḥrûba*, primer *-ova*, resultava també una forma més relaxada i vulgar *-oa*, que en l'ús vulgar fou igualada a la trivial term^o *-ola*, la única conservada en el nom fins avui. Una vacil·lació semblant *-ova/-oa*, observem en molts arabismes en *-ûba*: «*arrova* /-*oa*, *alcova* /-*oa*, el mardrileny *Moncloa* etc i en altres mots com *cova* > *coa*. O viceversa, *-oa* > *-ova*: *DECat.*, s.v. *llosa*, *lloar*, *alosa* etc. Però en català la terminació *-oa* restava ben extraordinària, tant com era gran la massa dels mots *-ola*; per això *Magar(ov)a* fou canviada arreu en *Magarola*.

Notem que la variant *-ova*, es mantingué més temps com a NL — ancorat com estava en la toponímia — i en la documentació, mentre que *-ola* apareix primer com a NP: així ja en 4 mencions del S. XIV i en totes les modernes.

L'ár. *maḥrûba* 'devastada' 'destruïda', quedà sens dubte en aquests tres paratges entorn de la ciutat de Barcelona, des del temps de les lluites de Guifre el Pilós en la línia del Llobregat, i del Comte Borrell, en què Almansor tornà a ocupar Barcelona, i els nostres no la pogueren recuperar sinó per mitjà d'un pacient bloqueig. L'arrel aràbiga *ḥrb*, pertanyent a l'arab clàssic i hispànic: amplament descabdellada en tots dos, significa 'arruïnar, confondre, desgavellar', i *maḥrûba* és el seu participi normal: en *RMa*. s.v. *destruere* (i part. *maḥrûb*, 341.6f); juntament amb sentits secundaris 'enganyar', 'enredar (algú)', «dolosos», *RMa*; «burlar a otro», «engañar» *PAlc*.²

No menys usual en la forma II, que té caràcter

intensiu: *ḥarrab* «détruire de fond en comble», *niḥárrab* (impf.) en *RMa*. (341.2f), «désorganiser» *Bq*. El participi passiu és *muḥarrab*, també registrat per *RMa*. Però el vulgar hispànic substituïa *mu-* per *ma-*, (vegeu-ne nombrosos testimonis a l'article *Almacelles* i altres anteriors), i tendia a posar l'accent a la síl·laba final.

Doncs: *maḥarrâb*, d'on el ribagorçà *Magarrofes*, ja explicat com arabisme en *E.T.C.* I, 118, 265.9 (com sigui que en àrab vulgar la *-b* final s'igualava a *-f* cf. *DECat.*, articles *garrafa* i *garrofa*: mot aquest, derivat precisament de l'arrel que exposem); ara bé, darrer *r* la *a* es pronunciava *â*, sobretot si seguia *b*, i la *â* dóna *o* en català: (*šarâb* > *xarop*, *siqlâb* > *sicló*).

El NL ribagorçà és doble: 1) *MAGARROFAS* poblet (te.Torlarribera) a l'alt Isàvena en el seu afl. dr., que baixa de les Viles del Turbó. I 2), grossa pda. muntanyana en el te. de Serradui (6 k. més al SE. i separats pel riu Isàvena i una alta serra). 1) oït *magarōfas* a Serradui i *maḥarōfas* (metà.) a Torlarribera (1957, XIX, 73-74); 2) *magarōfas* a Serradui (XIX, 47).

MENCIONS ANT. 781: doc. suspecte (o més aviat antedatat): *Magarrofas* (Serrano S., *NHRbga*. 204); 917: *Magarrofas* (o.c., p. 235); 1004: «de ipsum gradum de *Aras* (coll. d'Ares, entre les Viles i la V. de Benasc) --- et de *Isavana* usque in chastro *Ripacurtia Bradilanis* --- et alode --- de *Ma-charophas* et --- *Riuo Petroso* [Reperós]» (ib. 383; i Martín Duque, *Docs. de Ovarra* 5.15); 1595: *Magarrofas* de Torrelarribera (Esp.Sagr. XLVIII, 268). Totes elles corresponen a (1); potser també la següent, que sembla més aviat del (2) puix que va amb Biescas [2 k. al N. de Serradui]; 1119: «--- *Magarrofas* --- Biescas ---» (Serrano, o.c. 271; M.Duque, 149.7).

Tant les formes modernes com totes les mencions antigues d'aquest parell de noms bessons ribagorçans mostren, doncs, la *-rr-* doble que correspon al participi *maḥarrâb* de la forma II, intensiva. És sabut que aquestes valls, fins a Ovarra, i àdhuc al Pont de Suert foren víctimes constants de les devastadores incursions dels reialmes sarraïns de Lleida, Fraga i Saragossa. Sembla, doncs, que de *Magarrâf* (amb la *-b* pron. *-f*) en el parlar local, tenyit d'arabismes, es formà el plural *viles Magarrofes* 'vilettes devastades', que primer s'aplicaria conjuntament a la parella, i després ha quedat per a cada un dels dos llocs parions. Notem que en la menció de 1004, la més autèntica i una de les més antigues, el *ḥ* aràbic està grafiat *ch*, com solien fer-ho els escribes aljamiats més instruïts; en les altres apareix *-g-*, com avui, i com en *Magroves* / *Maguerova* / *Maguerola* barcelonenses (supra).

Hi ha encara alguns homònims o parònims, del mateix origen, amb divergències menors en el detall